

Határtalanul! 2017

Öt nap Erdély szívében - Beszámoló

A Vámosgyörki Visontai Kovách László Katolikus Általános Iskola 7. osztályos tanulói részére az iskola vezetősége pályázatot nyújtott be a Határtalanul! program keretében megvalósuló erdélyi tanulmányi kirándulásra.

A pályázat neve: „Öt nap Erdély szívében”

A pályázat azonosítószáma: HAT-17-01-2017-00733

Megnyert összeg: 1.260.000 Ft

A pályázat kedvező elbírálása után megkezdődhettek az izgalmas előkészületek.

Oktatási cél: Történelmi, irodalmi és művészeti ismeretek felelevenítése, elmélyítése.

Nevelési cél: Egészséges nemzeti öntudat (összetartozás és tolerancia) kialakítása.

Tantárgyi ismeretek elmélyítését szolgáló feladatok: kiselőadás készítése a látnivalókról, útinapló vezetése, hazaérkezés után prezentáció készítése az élményekből

A megvalósítás időpontja: 2017. október 09-13.

Előkészítő szakasz bemutatása:

2017. szeptember 5-én szülői értekezletet tartottunk, amelyen részt vettek a szülők, és néhány érdeklődő tanuló is. A szülők tájékoztatást kaptak a tanulmányi kirándulás céljáról, helyszínekről, az utazás feltételeiről, részleteiről.

Az indulást megelőző hetekben a diákjaink felkészítő irodalom- és történelemórán ismerkedtek Erdély történelmével és kultúrájával. Szó esett Magyarország veszteségeiről, a határon kívül rekedt magyarok szomorú sorsáról, létszámáról. Informatika órán megnéztük a tervezett útvonalat, földrajzi elhelyezkedést, hegységeit, folyóit, régióit, népességét. Az izgatott készülődés fontos momentuma volt az ajándékkészítés, melyet technika- és rajzórán valósítottunk meg.

A tanulók a Határtalanul! füzet vezetését már itthon elkezdték, amelybe már előre bekerült a tervezett program, a vállalt kiselőadások, versek, legendák, a felelevenített irodalmi, történelmi események. A füzetbe később útinaplós bejegyzések, esetleg rajzok, élmények kerülnek majd.

Az ismeretek összefoglalásaként az indulás előtti napokban megtekintették a diákok az általam készített Erdélyről szóló prezentációt

1.nap:

Október 9-én 21 diák és 3 kísérő felnőtt határtalan jókedvvel és kíváncsisággal vágott neki az erdélyi tanulmányútnak.

Az ötnapos utazás programja **Nagyváradon** kezdődött, ahol megtekintettük a város nevezetességeit: a monumentális méretű római katolikus püspöki székesegyházat, előtte álló Szent László szobrot, püspöki palotát, a Monarchia-korabeli belvárost. Idegenvezetőnk a város múltjával, pezsgő szellemi és kulturális életének bemutatásával tette érdekessé a látnivalókat.

Utunk tovább folytatódott Arany János szülővárosa, **Nagyszalonta** felé. A busz ablakából kíváncsian szemléltek az elénk táruló tájat. Hol jobbra, hol balra volt látnivaló.

A város nevezetességei közül emlékezetessé vált a Csonka-torony, amelyben az Arany János Emlékmúzeum csak nekünk nyitott ki, mert átalakítás miatt éppen az előző napokban zárta be kapuját. A tárlatvezető a diákokat bevonva mesélte el, mutatta be Arany János életét, munkásságát. Nem voltak haszontalanok az otthoni előkészítő órák, hiszen örömmel tapasztaltam a tanulók aktív bekapcsolódását. Volt aki előkapta a Határtalanul! füzetét, és naprakészen használta fel egy adott kérdés megválaszolására.

Az Arany János emlékéhez kapcsolódóan a múzeum előtt a felkészülő tanulók Arany verseket adtak elő, kiselőadást hallgattunk, majd megkoszorúztuk a költő szobrát.

Folytatódott utunk, és elértünk „Erdély igazi kapujába”, ahol egy rövid pihenőre meg is álltunk: fent a **Király-hágón**. Megcsodáltuk a kilátást, kicsi vásárlás, kürtőskalácsévés felfrissített mindenkit.

Az első nap késő délutánján kis, fatornácos parasztházak településeken át vezetett az utunk. Idegenvezetőnk mesélt a hagyományos önellátó családi gazdaságok szerepéről, az itt élő emberek életéről, múltjáról, jelenéről. Éreztük, ez itt egy más világ, mint amihez mi hozzászoktunk. A kalotaszegi tájegység falvainak ma is élő szokásai, hagyományai különlegesek.

A Sebes-Kőrös forrásának közelében lévő **Kőrösfőre** értünk. A falu fallal körülvett kalotaszegi református temploma a dombtetőn vigyázza a települést. Felkapaszkodtunk, és meghallgattuk a kiselőadást a falu történetéről, a templomról, amely a magyar népi építészet egyik különlegessége. Erről saját szemünkkel is meggyőződhattünk. A helyi plébános úr már várt minket, és bemutatta a fazsindelyes, festett kazettás mennyezetű műemléktemplomot, amelyet belül mindenhol piros írásos varrottas terítők díszítettek.

A templom megtekintése után a Vasvári Pál emlékoszlopot kerestük fel, ahol elhelyeztük koszorúinkat.

Késő este érkezünk szálláshelyünkre, **Tordaszentlászlóra**, ahol csak az első éjszakát egy katolikus zárandokházban töltöttük.

2.nap:

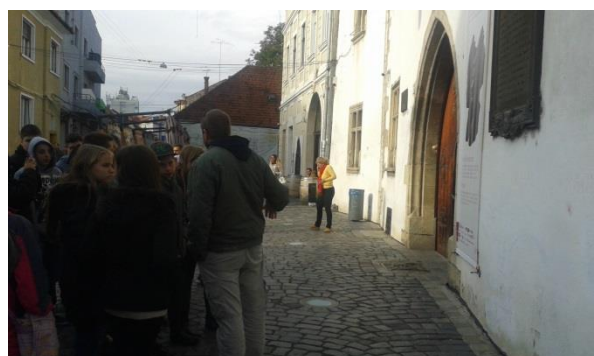
Másnap reggeli után a helyi magyartanítási nyelvű általános iskolát kerestük fel, ahol néhány órát töltöttünk el. Átadtuk ajándékainkat, megismerkedtünk az ottani diákok, tanárok életével, megcsodáltuk a különleges kalotaszegi mintával hímzett iskolai tablókat, majd közös sport-program zárta a délelőttöt.

Az iskola meglátogatása után Erdély fővárosába, **Kolozsvárra** érkeztünk. A Szamos völgyében fekvő város számos műemlékkel büszkélkedhet. Sétánk során megtekintettük a Szent Mihály templomot, amely Erdély második legnagyobb gótikus temploma, a 4 méteres keresztrel együtt 80 méteres magasságával Erdély legmagasabb templomtornya.

A templom szomszédságában látható Kolozsvár szülöttjének, Mátyás királynak monumentális lovas szobra, amely kétszeres életnagyságban ábrázolta Hunyadi Mátyást, akit két oldalról a fekete sereg vezérei fogtak közre.

Sétánk végeztével megtekintettük Mátyás király, és Bocskai fejedelem szülőházát.

A sokszínű város után **Torda** fő látnivalója az évszázadok óta működő sóbánya volt. Ez Erdély egyik legérdekesebb látványossága, amelyet a közelmúltban a világ 25 leghihetlenebb látványossága közé választottak.

A föld alatt a természet páratlan só-csodáival találkozhattunk, de óriáskerék, teke és golfpálya, biliárdasztalok is szórakoztatták az idelátogatókat, hiszen a sóbánya napjainkban turisztikai központ.

A sóbánya látogatása után nagyon vártuk **Szováta** és a **Medve-tó** meglátogatását. Sajnos akkorra ránk sötétedett, és erre már nem kerülhetett sor. Este érkeztünk **Tibódon** található végleges szálláshelyünkre, a Hajnalsillag Panzióba, ahol finom vacsorával vártak minket.

3.nap:

Vendéglátóink a reggelinél és a vacsoránál is igyekeztek bemutatni számunkra az erdélyi ízeket, specialitásokat. Sikert aratott az áfonyalekvár, a padlizsánkrém, kürtöskalács és egyéb helyi ételek.

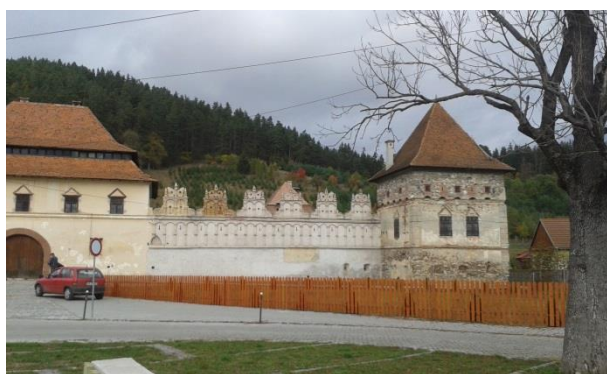
Reggeli után a fenyveserdős **Hargita** mentén haladva eljutottunk a különleges földrajzi fekvésű **Gyergyói-medencéhez**. A buszból szemléltük a hegyi szórványtelepüléseket, ahol állítólag a medvék is megfordulnak. Hiába vártuk, mi egyet sem láttunk.

A **Zeteváralji-víztározónál** megálltunk egy rövid sétára. A reggel még szemerklő eső ekkorra elállt, így nagyot szippantva a friss levegőből, a víztározó mentén haladva csodálhattuk az őszi táj szépségét.

Gyergyószentmiklóstra értünk, amely kedves székely kisváros, a Gyergyói-medence központja, Hargita megye harmadik legnagyobb városa. Kiselőadást hallgattunk meg a településről, majd városnézés, egy kis szabad program várt ránk.

Gyergyószárhegyen a Lázár grófi család reneszánsz várkastélyát sajnos csak kívülről tudtuk megnézni, amelyről részletes ismertetőt hallhattunk. Megtudtuk, hogy az ideiglenesen zárva tartó grófi székhely Székelyföld legvonzóbb főúri hajléka volt. Sajnáltuk, hogy nem lehetett belülről is megnézni

Tovább haladva a **Keleti Kárpátok** páratlan szépségű vadregényes tája bontakozott ki előttünk. Igazi látványosság volt a magashegyi táj. Óriási fenyvesek, lélegzetelállító kilátás. **Pongrác-tetőn** (1250 m) megálltunk egy rövid pihenőre. Magunkba szívtuk a friss hegyi levegőt. Megnéztük a mézárusok portékáit, néhányan vásároltak is néhány különlegességet. A **Gyergyói havasokon** át kanyargós út vezetett a Székelyföld természeti gyöngyszemeihez.

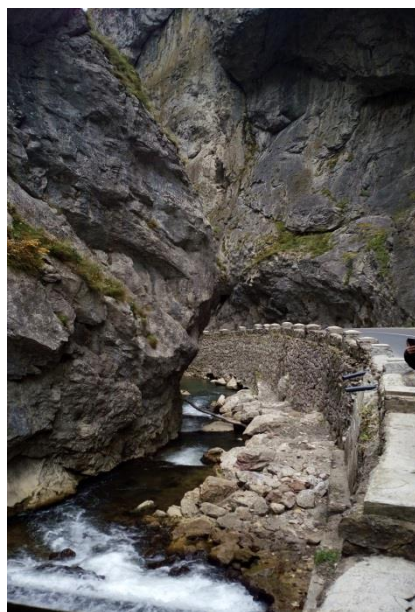

A **Gyilkos-tó** legendáját már néhányan ismertük. Kíváncsian vártuk, hogy mikor érünk már oda. Úgy éreztük, keletkezésének legendáját „erősíti” a misztikus hangulat, melyet a tó medréből még ma is kiálló megkövesedett fenyőcsonkok látványa tett teljessé. A látványt még fokozták a tó köré csoportosuló hegycsúcsok.

Egyik ámulatból a másikba estünk. Európa egyik természeti ritkaságához, a **Békás-szoroshoz** érkeztünk. A mészkőbe vájt szurdokvölgyet, vagy ahogyan még itt hívják a „**Pokol torkát**” nehéz lesz elfelejteni bárkinek. Égig érő, szinte függőleges sziklafalak között haladtunk át gyalogosan. A völgyet az **Oltárkő** uraltja. Zúgó hegyi patakok, kisebb, nagyobb vízesések mellett meg-megálltunk. Nehéz volt elszakadni ettől a csodás helytől!

4.nap:

Reggeli után „Csíksország” nevezetességei irányába indultunk. A hosszabb-rövidebb buszos útszakaszok sohasem voltak unalmasak. Megismertük egy-egy tájegység népeinek eredetét, izgalmas és érdekes erdélyi legendák keltek életre nemcsak az idegenvezetőnk közvetítésével, hanem az autóbuszban felszerelt tv segítségével is.

A székelykapuiról híres **Máréfalvára** érkeztünk. Itt található a Székelyföld talán legszebb, festett, galambdúcos székelykapui, a településen több, mint 100 darab. A régebbieket még a XIX században készítették.

Következő állomásunk **Csíksomlyó** búcsújáráshelye volt. Itt meglátogattuk a Kegyetemplomot, a csodatévő Mária szobrot, majd a kereszt-úton felmáztunk a Kissomlyó-hegyre, és megnéztük a Makovecz Imre által tervezett szabadtéri kápolnát, a Hármashalom-oltárt. A zarándokhelyen kicsit megpihentünk, elcsendesedtünk, magunkban felidéztük a Csíksomlyói búcsújárás hagyományát. Indulás előtt megkóstoltuk a híres csíksomlyói borvizet, amelytől a fáradtabb csapattagok újból erőre kaptak.

Csíkszeredára érkeztünk. Az ebéd elfogyasztása és városnézés után a település történelmi nevezetessége, központi műemléke a híres Mikó-vár és a Csíki Székely Múzeum látogatása következett.

Ezután **Tusnádfürdőn** keresztül a **Szent Anna- tóhoz** vezetett az utunk, amely különleges, természeti ritkaság, Délkelet-Európa egyetlen vulkáni krátertava. Legendáját kiselőadás formájában megismertük. Elbűvölve néztük a vulkánból született mesevilágot, a majdnem szabályos kör alakú, sima víztükröt. Sétánk végén megcsodálhattuk a naplementét is. Az egyik diák találóan azt mondta: „A nap belelóg a vízbe!” Tovább ballagtunk, és elértünk a tó szomszédságában lévő Szent Anna kápolnához, amely a környék katolikusai számára még ma is jelentős zarándokhely.

Már esteledett, mire **Nyerges-tetőre** értünk. Különös, szívszorító látványban volt részünk, a kopjafák százai, és a hosszúra nyúlt árnyékok között. Az 1848-49-es szabadságharcban vesztés segesvári ütközet után a magyar szabadság ügye a székely katonáknak szent dolog volt. A túlerővel szemben még próbálkoztak, mert a székely ember konok. Úgy is hívják, hogy „Nyergestető a hősök temetője”. A székely hősök emlékhelyén elhelyeztük koszorúnkat, majd az alkonyat ellenére elénekeltük a Székely himnuszt, és egy tanulónk elszavalta Kányádi Sándor Nyergestető című versét.

Késő este értünk szálláshelyünkre, ahol vacsora után jó hangulatú búcsúbulival zárult a nap.

5.nap:

Utolsó nap reggelén búcsúztunk szállásadóinktól, megköszöntük vendégszeretetüket. Korán reggel indultunk, hiszen a hazaút még sok érdekességet tartogatott számunkra.

Székelyudvarhely nevezetességei vártak ránk: Főtér, szoborpark, Vasszékely szobor, Orbán Balázs szobra.

A hazafelé út következő állomása **Szejkefürdő** volt, ahol székelykapukon át jutottunk fel Orbán Balázs, a legnagyobb székely sírházhoz, ahol rövid megemlékezésre és koszorúzásra került sor.

Elérkeztünk Tamási Áron, erdélyi magyar író szülőfalujába, **Farkaslakára**, ahol szülőháza, egykori elemi iskolájának épülete és sírhelye és a található. Sajnálattalunkra a szülőház nem volt látogatható. Az író igen jól ismerte a Hargita csodálatos vidékét és titokzatos világát. Sírját megkoszorúzva emlékeztünk munkásságáról.

Utolsó ajándékvásárlásra Farkaslakán, a népművészeti kirakodóvásárban került sor, ahol a maradék lejt mindenki elkölthette, így már **Korondon** áthaladva nem álltunk meg. Gyergyószárhegyen, a Kastély Vendéglőben finom ebéddel zártuk a programot.

Még előttünk állt a hosszú út hazáig. Búcsúztunk Erdélytől, de éreztük, a vándor egyszer visszatér! Aki járt már itt, visszavágyik! A kirándulás napjai zsúfoltak voltak, idegenvezetőnkkel nagyon sok célt tűztünk ki minden napra. Mégis végig kitartott mindenkiben a lelkesedés - határtalanul! A sok színes program, egységes, közös élmény hatalmas közösségformáló erővel is bír. Szívünkbe zárunk minden szép napot!

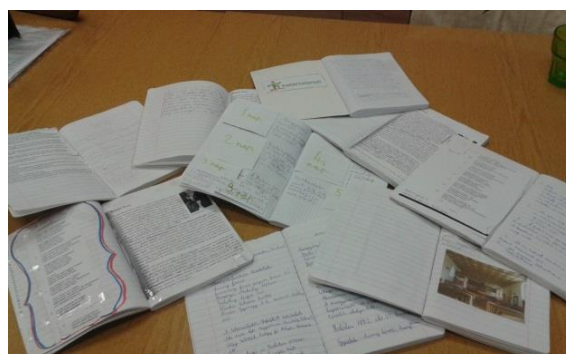
Értékelő szakasz:

Az értékelő óra megtartására 2017. október 24-én került sor. Közös megtekintettük az élményeinkről készített képeket, zenés kisfilmet. Újra átéltük az Erdélyben eltöltött öt nap csodálatos élményeit. Jó volt viszontlátni a gyönyörű tájakat.

Ezután pontszerző vetélkedő keretében elevenítettük fel az átélt élményeket. Csoportok alakultak. Értékeltek a Határtalanul! füzeteket, benne az élménybeszámolókat. Beszámítottuk a szálláshelyen kapott szobarend pontjait, a kiselőadásokat és versmondó gyerekek munkáját is. Majd képek alapján a tanulóknak fel kellett ismerni, hogy melyik településen járunk, és mit látunk. TOTÓ formájában adtak számot az Erdélyről megszerzett ismeretekről. Pontot kaphattak azok a tanulók is, akik valamilyen formában segítséget nyújtottak az öt nap alatt társaiknak, vagy a felnőtteknek. Értékeltek az Erdélyről informatika órán készült hangulatos önálló prezentációkat. Az összegyűjtött pontok az osztály aktivitását, motiváltságát, érdeklődését, figyelmét bizonyították.

A jó hangulatú vetélkedő utolsó szakaszában kis ajándékokkal köszöntem meg tanítványaimnak az együtt töltött napokat.

A következő napon iskolánk tanárainak és diákjainak is bemutattuk a „Határtalanul! 2017” zenés kisfilmet. Megelevenedő élményeink nagy sikert arattak.

A kirándulás céljait, feladatait sikeresen megvalósítottuk. Az Erdélyben töltött napok segítettek abban, hogy a tanulók tudatára ébredjenek annak, hogy irodalmi és történelmi nagyjaink jó része erdélyi születésű, történelmünk összefonódik Erdéllyel. Megtapasztalták, hogy hogyan éltek és élnek a határokon túli magyarok. Megértették, hogy az államhatáron kívül élők miért is igyekeznek megőrizni magyarságukat.

A csodálatos öt nap programja bebizonyította, hogy az elméletben tanultak elmélyítése, élővé tétele legjobban akkor valósítható meg, ha azt meg is tapasztalják a valóságban.

Tanulói élmények az útinaplóból:

„A Békás-szoros hatalmas sziklafalai között sétálva a kis patakok, vízesések hangja nagyon megnyugtató volt.”

„Csodálatosan szép volt, ahogyan a nap megvilágította a Szent Anna-tavat.”

„Máréfalva kézzel faragott székel kapuival elkápráztatott minket.”

„Gyönyörű volt Erdély bármikor, amikor kinéztem az ablakon!”

„Mély nyomot hagyott bennem Farkaslakán Tamási Áron sírjának megkoszorúzása, amit én hajtottam végre.”

„A Gyilkos-tó egyszerűen gyönyörű volt!”

„A tordai sóbánya látványát nem bírom kitörölni az emlékeimből.”

„A Békás-szoros olyan különleges élmény, amelyet itt Magyarországon nem igen szerezhettem volna.”

„Farkaslakán a sok szép kézműves dolog nagyon megnyerte a tetszésem.”

„Nagyszalontán Arany és Petőfi szobrai eszembe juttatták a tanult verseket.”

„A Békás-szoros a természet csodája, amelyet mindenkinek látni kellene.”

„A Szent Anna-tó szemet gyönyörködtető fantasztikus látvány volt.”

„Farkaslakán eszembe jutottak a történetek, amelyeket apa Ábel kalandjairól mesélt.”

„Erdély feledhetetlen! Visszavágyom!”

Ezzel az „Öt nap Erdély szívében” című program lezárult. Köszönettel tartozunk iskolánk valamennyi dolgozójának és tanulójának, akik a program sikeréhez hozzájárultak, és lehetővé tették, hogy 21 tanulónk megélje az összetartozás érzését a határainkon túli magyarsággal.

Vámosgyörk, 2017. november 06.

A beszámolót készítette:

Szedmák Istvánné

a 7. osztály osztályfőnöke